

29. november 2011

Kraftigt skærpet beskattning af generationsskifte af virksomheder hæmmer vækst og jobskabelse – ændring i finansloven

Regeringen har i ændringsforslagene til finansloven foreslået, at grænsen for, hvornår generationsskifte i virksomheder særbeskattes sænket fra, at Indtægt eller aktiver vedrører pengeanbringelse eller ejendomme højst må udgøre 75 pct. til fremover 25 pct.

Konkret betyder det, at en lang række virksomheder ikke længere anses for en virksomhed, men en såkaldt pengetank selvom virksomheden fortsat har omsætning, investeringer mv. og netop ønsker at gennemføre et generationsskifte for at kunne fastholde og udbygge danske arbejdspladser.

Familieejede virksomheder vil blive tømt for likviditet og kapital

Ændringen vil få dramatiske konsekvenser for tusindvis af danske virksomheder i forbindelse med fremtidige generationsskifter i veldrevne virksomheder. Virksomhederne vil blive tømt for kapital/likviditet på grund af skattebetalingerne – enten fordi virksomhederne vil trække store udbytter ud før generationsskiftet, eller fordi de skal betales i særskat.

Et regneeksempel kan illustrere situationen. En mellemstor familieejet virksomhed har en balance på 1 mia. kr. Der er en egenkapital på 500 mio. kr. og likvider og ejendomme for 260 mio. kr. Det betyder, at virksomhedens værdier ligger på 26 pct. af balancen - og dermed over den nye grænse for særbeskattning af generationsskifter.. Likviditetsbelastningen med de nuværende hhv. foreslåede regler ser ud som følger:

	Nuværende regler	Nye regler
Egenkapital før generationsskifte:	500 mio. kr.	500 mio. kr.
Arveafgift	43,5 mio. kr.	43,5 mio.kr.
Udbytteskat i forbindelse med arveskat	31,5 mio. kr.	31,5 mio.kr.
Ny særskat på generationsskifte	0 kr.	210 mio. kr.
Egenkapital efter generationsskifte:	420 mio. kr.	215 mio kr.
Likviditet efter generationsskifteskat:	188 mio kr.	-25 mio. kr.

(Obs: Ovenstående eksempel er ikke teknisk korrigeret for en passivpost, hvilket ville sænke skattebetalingen, men under alle omstændigheder, så er likviditetsbelastningen fra de nye regler voldsom)

Både i dag og fremover skal der således betales fuld arveafgift, men fremover skal der betales en ny særskat på niveau med, hvis virksomheden var blevet solgt til f.eks. udenlandske ejere. Det vil give en kraftigt forringet tilskyndelse til at gennemføre generationsskifte.

Dedicated Analytical Solutions

FOSS A/S
Slangerupgade 69
P O Box 260
DK-3400 Hillerød

Tel 70 10 33 60
Fax 70 10 33 61
E-mail holding@foss.dk
Web www.foss.dk

Danske Bank, Copenhagen
Corporate ID No. 59388517

Det nye lovforslag har tillige karakter af tilbagevirkende kraft, da man ved beregning af pengetanksprocenten både skal opfylde betingelsen på overdragelsestidspunktet og i gennemsnit tre år tilbage i tiden. Mange virksomheder, som selvfølgelig har disponeret i tillid til gældende regler, vil blive fanget af det nye lovforslag.

Da mange virksomheder har svingninger i likviditeten, og da man af gode grunde ikke kan planlægge fristdagen (dødsdagen for ejeren) må man jo lægge sin grænse pænt under, skal vi sige 10 % point, hvilket giver en utrolig lille mulighed for at have en likviditetsbuffer i virksomheden.

Konsekvenserne vil være:

Familieejede virksomheder vil i forbindelse med generationsskifte blive drænet for kapital og likviditet. I bedste fald vil det føre til, at investeringer i nye arbejdspladser vil blive kraftigt begrænset. I værste fald, at virksomheden må lukke, fordi den ikke kan tilvejebringe finansiering.

Der er ca. 40-60.000 familieejede virksomheder i Danmark og stort set samtlige af Danmarks største virksomheder er startet som familieejede.

Regelændringen rammer særligt brancher, hvor det er nødvendigt at have kapital. Det gælder ikke mindst i produktionsvirksomheder, hvor der både skal være kapital til investeringer i innovation og likviditet til driften.

Den nuværende grænse på 75 pct. for, hvornår der sker særbeskatning af generationsskifte, blev indført i 2007. Før var grænsen 50 pct., men reglerne blev ændret fordi det var vanskeligt at skaffe likviditet. Nu foreslås ændringen altså sænket til 25 pct., selvom det må antages at være betydeligt vanskeligere at skaffe kapital og likviditet fra bankerne i dag end i 2007.

FOSS og ændringerne

FOSS vil med ændringen fremover ikke blive set som en virksomhed, men en pengetank. Det skyldes, at FOSS har en solid balance og en pæn opsparing i virksomheden. Det skyldes, at ejerne har ønsket at sikre tilstrækkelig kapital til fortsat at kunne investere i innovation og evt. opkøb af virksomheder.

I Skatteministeriets notat omkring de nye finanslovsændringer står der: "En pengetank er defineret som et selskab, hvis væsentligste aktivitet er passiv pengeanbringelse eller udløjning af fast ejendom".

Det kan ikke på noget plan siges at gøre sig gældende for FOSS. Virksomheden har 1.150 medarbejdere og producerer hvert år avanceret måleudstyr til fødevarerbranchen. 80 pct. af al verdens handlede korn og 70 pct. af al mælk bliver analyseret på FOSS udstyr. FOSS har hovedkontor i Hillerød, hvor den største produktion også ligger. Virksomheden har en samlet omsætning på 1,5 mia. kr., hvoraf 98 pct. i udlandet.

FOSS forventer i de kommende fire år at investere ca. 800 mio. kr. i innovation og produktudvikling. Der er således på ingen måde tale om en "pengetank", men derimod en reel erhvervsvirksomhed.

FOSS har de senere år gennemført det meste af generationsskiftet, så virksomheden vil kun i nogen grad blive ramt af de nye regler, som dog vil ramme andre virksomheder i FOSS' situation hårdt. I forbindelse med

generationsskiftet i FOSS er der betalt fuld arve/gaveafgift efter reglerne. Et tænkt fuldt generationsskifte i FOSS omfatter en betaling af arve/gaveafgift på 240 mio. kr. og herudover en særbeskatning efter de nye regler på 670 mio. kr. (beløbene er dog ikke korrigerede for en passivpost, som vil sænke den samlede skattebetaling). Dette ville selvsagt udgøre et voldsomt likviditetsdræn for virksomheden.

Forskelsbehandling af familieejede virksomheder

Reglerne vil gøre det mindre attraktivt at bruge familieejere som ejerform for virksomheder. Fondsejede virksomheder vil typisk ikke skulle skifte ejer, og børsejede virksomheder skal typisk ikke betale arveafgift. Endelig vil kapitalfondsejede virksomheder typisk have så store gældsposter, at de ikke kommer i nærheden af grænsen. Det var også netop ønsket om at skabe et alternativ til kapitalfondene, der var en del af baggrunden for at hæve grænsen fra 50 pct. til 75 pct. Den gang (i 2006) skrev Skatteministeriet:

”Uanset forhøjelsen af grænsen i 2002 kan reglen stadig risikere at ramme virksomheder med reel erhvervsaktivitet. En virksomhed kan have et ønske om at have en god likviditet f.eks. til brug for opkøb, større investeringer eller udtræk til afgifter m.v. i forbindelse med generationsskiftet. En sådan likviditet bør ikke afskære muligheden for at kunne foretage et hensigtsmæssigt generationsskifte af virksomheden.

Det afgørende må være, om der også foreligger reel erhvervsaktivitet i virksomheden. Reglen om ”pengetanke” bør ikke stille sig hindrende i vejen for, at reelle familieejede erhvervsvirksomheder kan generationskiftes. Med forslaget om at forhøje 50%-grænsen til 75%. forbedres sådanne erhvervsvirksomheders muligheder for at begå sig i konkurrencen med f.eks. kapitalfonde.

Forslaget vil forbedre virksomhedsejernes muligheder for, at de kan overdrage deres virksomheder til familiemedlemmer og nære medarbejdere i stedet for at lade kapitalfonde overtage dem.”

Ingen forskel i salgspris

Der har tidligere været en debat om, hvorvidt at generationsskiftereglerne blot medførte, at ejeren af virksomheden kunne få en større pris ved salg. Men dette er ikke korrekt.

Hvis en virksomhed sælges umiddelbart før et generationsskifte skal der betales fuld avanceskat af salget og derefter arveafgift af værdien (når det gives videre til næste generation). Ved generationsskifte før salg skal der først betales arveafgift og derefter fuld avanceskat af salgssummen. I begge tilfælde skal der betales den samme skat og virksomheden vil have den samme værdi – og dermed kunne sælges til samme beløb.

Tre misforståelser i lovforslaget

I bemærkningerne til det nye lovforslag er der tre konkrete misforståelser om, hvordan forslaget vil virke

Færre – ikke flere – investeringer

Af lovforslaget fremgår det, at ændringen skal give flere investeringer i arbejdspladser. Argumentet er, at virksomhederne vil nedbringe deres likviditet og opsparing ved at foretage nye investeringer. Men investeringer bliver ikke rentable blot fordi man bliver brandbeskattet ved generationsskifte – tværtimod. Virksomhederne foretager de investeringer, der er rentable og som de kan finansiere. Forslaget vil betyde, at virksomhederne i stedet vil tømme virksomheden for likviditet hvorved, der vil være færre midler til investeringer

fremover. Investeringer bliver altså ikke mere rentable, men til gengæld sværere at finansiere, bl.a. fordi forslaget virker som en straf på at spare op i virksomheden til fremtidige investering

25%-reglen har ikke været normen tidligere

Af lovforslaget fremgår, at 25%-reglen har været normen. Men det er ikke korrekt. 25%-reglen har kun været gældende i en periode på 21-36 måneder. Før var der ingen regel. Der er derfor kun begrænsede erfaringer med, hvordan reglen vil virke i forhold til generationsskifter.

Rammer ikke kun velkonsoliderede virksomheder

Af lovforslaget fremgår, at forslaget kun vil ramme velkonsoliderede virksomheder. Det er korrekt, at forslaget ikke vil have konsekvenser for virksomheder med en meget dårlig likviditet, men der tegnes et billede af, at det kun er nogle få virksomheder, hvad der ikke er korrekt. Fordi likviditet og balance kan svinge en hel del fra år til år – og reglen vil blive håndhævet ved at se på tre år tilbage i tiden, bliver virksomhederne nødt til at nedbringe deres likviditet til omkring 15 % for at være sikre på, at de ikke bliver brandbeskattet ved et pludseligt generationsskifte ("tagsten i hovedet"). Dermed vil meget store dele af dansk erhvervsliv blive ramt. Det er typisk kapitalfondsejede virksomheder og andre virksomheder med meget kraftig gældsætning, der ikke vil blive ramt.

Sammenfatning

Den foreslåede regelændring medfører enten en voldsom forøget likviditetsbelastning for generationsskifter i velkonsoliderede, familieejede aktieselskaber eller tvinger virksomhederne til at beskytte sig ved løbende at udbetale store udbytter. Nettoresultatet er det samme: En kraftig beskæring af virksomhedernes evne og vilje til at investere i vækst og nye arbejdspladser – endda på et tidspunkt, hvor bankernes evne og vilje til låne penge til erhvervslivet er hæmmet.

Af tungtvejende samfundsøkonomiske hensyn bør denne del af finanslovsforslaget sagligt set helt bortfalde. Hvis dette ikke er politisk muligt, så bør "pengetanksprocenten" højst sænkes til 50%.

Peter Foss, Formand for FOSS A/S (www.foss.dk)